

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Negyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlássy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Gyöngeség, vagy rövidlátás?

Egy álló esztendeje immár, hogy az ország legfényesebb, illetve leglátogatottabb két főiskolájának aulájában a tudomány nagyjából változó igazsággal mellett egy eddig figyelemre nem méltatott, de változhatatlan és örök igazság foglalt helyet és követelt jogot magának: az élet igazsága. Az az igazság, mely a tudomány szomjazó, tanulni vágyó fiataloknak a könyv, jegyzet és rajz mellett ölközlő szerzőt, kárdat és puskát nyomott a markába és fanatikus rabjává tette annak a gondolatnak, hogy minden tanulása, minden készsége hiátavaló, ha a megérett, az érvényesülés lehetőségére úgy el van zárva előtte, mint a multban volt — saját, ősei által vérrel szerzett, vérrel fenntartott hazájában. Az az igazság, mely keserves csalódása és megcsalatlansága után fölébe kiáltotta a keresztyén magyar ifjúságnak, hogy gyáva és ősei örökére érdemtelen, ha annyi inó példa után tovább is szótlanul tűri: mint veszi ki később jól megszolgált kenyerét egy olyan idegen fajzat és nemzetközi sópredék, mely erkölcsi alacsonyágánál fogva ügyesebb és élelmesebb a boldogulás eszközeinek meghódításában.

Ez az élet igazság immár egy álló esztendeje örökleti a budapesti egyetemek kapuit és követeit a zárt szalmák, a numerus claususnak megvalósítását a keresztyén magyar kormánytól. Követeli, hogy az a betolakodóit, nyereségvágyóit közzé hajtott idegen népség, mely mindennemű közteherből becselven trükkökkel, adócsalással, vagyoneitkolással, öszszéjárszással, vesztegetéssel, nélkülözhetetlenséggel kivonta magát, csak lélekszámának a keresztyén, honfennartó lakosság lélekszámához viszonyított arányában részesülhessen a keresztyén magyarság pénzén alapított és fenntartott Alma Mater vezetése alatt nevelő és képesítő daldáiban. Ne úgy, amint azt a papirbakkancsszállító, posztócsaló, árdregítő zsidók vagyoni helyzete és fölénye megengedi, hanem úgy, ahogy azt az élet igazsága megköveteli. Ahogy az ország érdeke, a magyar faj élethez és szupremáciához való joga egyenesen megparancsolja. Ezt az élet igazságot megérli, helyesli és méltányolja az egész nemzet, csak — úgy látszik, — a magyar kormány nem. A rapokban azt a telefonjelentést kaptuk Budapestből, hogy a kultuszminiszter egy nemrégben tartott ankét határozata alapján a Némethy féle halvasztott ideát fogja a nemzetgyűlés elé terjeszteni, mely szerint nem a lakosság, hanem az egyetem hallgatójának számaránya szerint fogja a zsidó hallgatóknak az egyetemre való felvételét megengedni. Tehát a nemzeti szempontból lehető legjobb eshetőség szerint 100:10 arányban, azaz száz keresztyén hallgató után tíz zsidó hallgató irakozhatik be. S a kultuszminiszter nem veszi észre, hogy ez az ország lakosságának számarányához viszonyítva semmi egyéb, mint 1:1, vagyis a teljes egyenlőség. Azaz minden tanulatlan magyar emberre esik egy tanult zsidó, magyarosabban: minden csizmas parasztra jut egy lakkcipős zsidó orvos, ügyvéd, vagy mérnök.

S ha ehhez hozzávesszük a középiskolákra nézve már eirendelt felvételi vizsgálatot, melynek eredménye, ha ta'an a keresztyén kurzus névleges ideje alatt nem is, de hasonló nemzetvédelmi rendeletek után a jövőben feltétlenül az lesz, hogy minden városi zsidógyerek bejut a középiskolába, míg a rusztikus falusi iskolában felnőt falusi parasztyerek szépen kimarad onnan: akkor igazán megdöbbenünk

és kétségbeesünk a keresztyén magyarság jövőjén. Ha a keresztyén fanatizmussal vádolt Haller István ilyen rendeletekkel akarja a keresztyén magyarság érdekeit biztosítani és megvédeni, mit várjunk akkor azoktól, akik liberálizmusokról híresek? A kormány többi tagjaitól? S az egész keresztyén kurzuson alakult magyar kormánytól?

Mit jelent ez? Eltántorodást, megalkuvást, vagy gyengeséget és rövidlátást? Eltántorodást a keresztyén nemzeti irányzattól, megalkuvást a óriási tökéje révén még nagy hatalommal rendelkező Alliance Juifal? Vagy gyengeséget az égbekiáltó igazságtalanságokat és erkölcsi hitványságokat tartalmazó békeszerződéssel szemben, mely azt mondja, hogy Csonkamagyaror-

szágnak „nem szabad bármely felekezetre, vagy fajra igazságtalan törvényeket hozni.” S a magyar kultuszminiszter ahelyett, hogy éppen erre a pontra támaszkodva javasolná a legkiáltóbb életigazság törvénybe iktatását, — nagy sietve takarodót fu és megtagadja évtizedes, tiszteletreméltó politikai multját?

Vagy rövidlátást jelent ez a szándék és ez a rendelet? Haller István nem tudná, hogy mit csinál voltaképen?

Optimisták vagyunk s ezt az utóbbit hisszük inkább . . . És elszorul a szívünk és sajnáljuk, nagyon sajnáljuk ezt a szegény Csonkamagyarországot, mely ilyen körülmények között hiába várja talpraállítását, gyökeres gyógyulását, mert az sohasem fog elkövetkezni.

Felborult a kibontakozás

Bethlen gróf miniszteri listáját nem fogadta el az intézőbizottság -- A régi rendszer embereit jelölte -- A designált miniszterelnök visszaadta megbízatását?

Budapest, július 15. A Nemzeti Sajtóiroda értesülése szerint Bethlen István gróf designált miniszterelnök kész miniszteri listát terjesztett az egységes párt intézőbizottsága elé. Az új miniszteri névsort az intézőbizottság egyhangulag visszautasította miután a kombinációba vett miniszterek két-három miniszter kivételével régi rendszer emberei. A képviselők megnyugvással és helyesléssel vették tudomásul a vezetés döntését, melyből Bethlen gróf levonta a konzekvenciákat és miután obligóban volt a pártönkivüli miniszterjelöltekkel megbízatását még az esti órákban visszaadta a kormányzó-nak, aki Gödöllőn fogadta Bethlen gróft. A designált miniszterelnök ajánlotta a kormányzó-nak, hogy hallgassa meg Rubinek Gyulát, Haller Istvánt és nagyatádi Szabó Istvánt, akik holnap délelőtre várják kihallgatásukat. A pártkörökben Rubinek Gyula miniszterelnökségéről beszélnek, amely az egységes kormányzópárt megalakulása után nem lehetetlen. Az egységes kormányzópárt elhatározta, hogy a pártelnöki és alelnöki tisztségeket egyelőre nem tölti be. Bethlen István gróf a következő kabinetlistát terjesztette az intézőbizottság elé: külügy: Apponyi Albert gróf, belügy: Tóth János, igazságügy: Wolff Károly, kultusz: Teleki Pál gróf, pénzügy: egyelőre Korányi Frigyes báró, kereskedelem: Emich Gusztáv, népjóléti: Haller István, földmívelés: Rubinek Gyula, közlelmezés: nagyatádi Szabó István, honvédelmi: Hegedüs Pál tábornok, államtitkárja Sréter ezredes, nemzetiségi: Bleyer Jakab.

Budapest, július 15. (N. St. t. j.) A politikai helyzetből Haller István egy újságitónak a következtetéseket mondotta:

— Bethlen Istvánt először mindkét párt fentartás nélkül bizalommal fogadta, sajnos azonban, a következmények azt bizonyítják, hogy az előzetes bizalom nem volt megokolt. Arról lett volna szó, hogy Bethlen olyan kormányt létesít, amelynek minden egyes tagja az ország legkiválóbb politikusaiból és szakférfiaiból áll. Ez ellen egyik pártnak sem lett volna kifogása. Az előterjesztett miniszteri listán azonban olyan nevek is szerepeltek, akiknek képességeit nem különbek a párt politikusaiknak képességeinél. Ezt nem tudjuk megérteni. Miért nem kínálta fel ezeket a tárcákat Bethlen az egységes kormányzópárt tagjainak? Bethlen István vállalkozásának minden esetre volt egy igazán fontos eredménye, az, hogy az ellentétes pártokat összekovácsolta. A pártegység meg van

és meg is fog maradni, de valószínű, hogy egyes politikusok, akik Bethlen István személyéhez kötődtek az új pártalakulás kivételét, elfogják hagyni az egységes kormányzópártot. Ez azonban távolról sem érinti a többség kérdését. Lehetséges, hogy Bethlen István gróf új platform alapján ismét tárgyalásokot kezd, de a válságot a kívánt eredménnyel nem oldhatja meg.

Budapest, július 15. (N. St. t. j.) A politikai helyzet, amely Bethlen designálásával már megnyugtató irányt vett, a beteresztett lista miatt ismét a válság felé sodródott. Tóth János személye miatt borult fel a helyzet. Bethlen István ragaszkodott Tóth János belügyminiszterségéhez. A kiszagdapárt képviselői pedig feltétlenül ragaszkodtak nagyatádi Szabó Isván földmívelésügyi miniszterségéhez, míg Bethlen ezt a tárcát Rubinek Gyulának ígérte. Bethlen István designált miniszterelnök ellen több oldalról merült fel kifogás. A volt keresztyén pártot kinosan érintette, hogy Haller Istvánnak csak a népjóléti miniszterséget kívánta megadni. A kormányzónál ma együttes kihallgatáson jelent meg Rubinek, nagyatádi Szabó és Haller István. A kihallgatott pártvezérek a politikai helyzetnek új fordulatáról és arról a kérdéstről tájékoztatták a kormányzót, hogy Bethlen kormányalakítását miért kellett az egységes kormányzópártnak meghusítani s milyen szempontból ejtették őt el, s miért vonták meg támogatásukat Bethlen Istvántól. A kihallgatás egy óra hosszat tartott. 11 órakor nagyatádi Szabó és Haller együtt távoztak el a kormányzótól. Az Új Nemzedék munkatársának kijelentették, hogy nem nyilatkoznak. Nemsokára kijött Rubinek Gyula s ezeket mondotta: — A helyzet olyan kényes, hogy nem mondhatok előre semmit. A kormányzó 11 óra után Teleky gróf külügyminisztert fogadta.

A három pártvezér kihallgatása után beavatott politikusok azt a hírt kolportálták, hogy a kormányzó-nak Rubinek Gyulát ajánlották volna miniszterelnökkül. Ez a kombináció azonban alig lehet hosszú életű, mert sokkal több valószínűsége van annak, hogy Bethlen István gróf új alapokon tovább tárgyal. A három pártvezér kihallgatása után Teleky Pál gróft hallgatta meg a kormányzó s lehetséges, hogy mai nap folyamán Teleky Pál kezébe teszi le a kormányzó a pártokkal való tárgyalás fonaldt. Telekyt az egységes kormányzópárt is szívesen fogadná, mert tegnap Teleky gróf belépett az egységes kormányzó pártba.

Magyardémarche a zsidó-bojkott miatt?

A párisi zsidó-diplomaták újabb trükkje
Magyarország megalázására

Bécsből érkező jelentések szerint a párisi zsidó és zsidóbarát diplomaták rem jó szemmel nézik Csonkamagyarország megingathatatlanul szilárd álláspontját és energikus határozatát az Amszterdámba delegált zsidópártitkárak aljas szándéku merényletével szemben. Párisban szívesebben látnák, ha a magyar kormány tárgyalásokba bocsátkoznék az amszterdami maffiával és elsősorban elismerné nemzetközi jelentőségét. Minthogy azonban ezt a magyar politikában uralkodó keresztény-nemzeti irányzat folytán ők maguk is majdnem kizártnak tartják, megelégednének aztal is, ha a magyar kormány mindenféle preszió látszatának elkerülésével demarche szánna rá magát a bojkott ügyében.

A bécsi keresztény sajtó azonban szintén átlát e minden valószínűség szerint Renner ur által sugalmazott kétszínű csalafintaságon és egyhanguan tiltakozik az ellen, hogy a keresztény Magyarország szóbaáljon a minden elfogadható ok nélkül elrendelt, tisztán zsidóérdekekért kigondolt embertelen merénylet rendezőivel. A Reichspost a következőket írja:

— Ez a híresztelés a párisi diplomácia kívánsága felől veszedelmesen hasonlít a kísérteli léggömbhöz. A magyar rászóló eddig történt nyilatkozatok szerint valószínűtlen, hogy a magyar kormány részünne magát olyan lépésre, amelyet utóbb mégis behódolásnak lehetne minősíteni és amit a bojkott rendezői mint győzelmet használhatnának ki. Erre nyilván semmiféle oka sincs. A Budapesti ideérkező utasok valamennyien elmondják, hogy a magyar fővárosban semmit sem lehet látni vagy hallani a bojkott hátrányából, annál kevésbé, mert a magyar ipar Olaszországban már piacot talált. Magyarországot semmiféle kényszerhelyzet nem bírhatja rá a közeledésre. Hogy olyan országban, amely az európai gazdasági élet centrumában van, hosszabb ideig tarthatatlan a bojkott, ez főképen Ausztriára nézve áll. Minthogy nekünk van külügyi államtitkári hivatalunk és ebben a hivatalban egy dr Renner nevű ur, a szociálisták bizalmi embere az államtitkár, azt hihehné az ember, hogy ez az államtitkári hivatal köteles a saját országával szemben arra, hogy Amszterdámban följárni a közvetlét.

Hogy milyen indokolatlan és helyrehozhatatlan a a jövőre nézve milyen messzekiható következményekkel járó elvi jelentőségű lépés volna a magyar kormány részéről bármilyen közeledés is, mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy gyáriparunk, melynek teljes önkretételére vagy legalább is súlyos megbénítására számítottak Fimmen és zsidókollégái, mindezt alig érezte azt a hatás, melyet Amszterdámban vártak. Bár a bojkott elrendelése és megkezdése váratlanul érte a magyar ipart, vállalatunk mégis kellő időben felkészültek mindazokra az ellenintézkedésekre, amelyek a bojkott ellensúlyozására szükségesek voltak. Szerencsére volt megfelelő mennyiségű szénünk és ami a fő: nyersanyagunk. Munkásságunk pedig már régen kiábrándult a zsidó-vezérek hagymázos frázisaiból. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségénél a következőket mondták egyik gazdasági szaklap tudósítójának a bojkottra vonatkozólag:

— Arról szó sincs, hogy a bojkott révén nagyarányú nyersanyag- vagy félgyártmány szállítások maradtak volna el, mert hiszen ezek tekintetében úgy állítottunk eddig, hogy Ausztria ilyenekkel eddig sem rendelkezett, azok az államok pedig, amelyek nyersanyagot és félgyártmányokat küldhettek volna, mint pl. Csehország, Jugoszlávia és Románia, már a bojkottot megelőzően is elzárkóztak előlünk és hosszú ideig tartó nehézkes menetű kompenzációs tárgyalások után, vagy pláne csak kerülő utakon tudunk tőlük egyet-mást kapni. Nagyon lényeges különbség tehát a régebbi állapot és az új állapot között nincsen; mégis tagadhatatlanul a gyárak üzemében bizonyos benuulás érezhető azáltal, hogy egyik-másik gyár kisebb mennyiségű vagy nem is nagyon jelentékeny segédanyag vagy félgyárt-

mány szükségletét nem tudja beszerezni és így az eddig is fennállott szűz gyártási nehézséghez legfeljebb egy százegyedik járul, aminek természetes következményeként egyik-másik üzemből nehézségek következtek be. Így jelesül gépgyáraink vannak különösen ráutalva arra, hogy némely cikket és pedig úgy segédanyagot mint bizonyos gépalkatrészeket, melyek itt a belföldön be nem szerezhetők, a külföldről hozzanak be és ezeknek elmaradása, valamint a helyzet romlása a kokszellátásban bizonyos bajokkal fenyegeti a gépgyártást. Holott ezidő szerint ez az ipar a mi vezető iparunk és sikerült itt a munkások létszámát már körülbelül 26.000 re felvinni. Tehát bizonyos következményeit a bojkottnak bizony megéri a gyáripar is, azonban mégis gyáriparoskörökben az a vélemény alakult ki, hogy a magyar állam ebben a kérdésben a szakszervezetek internacionáléjával semmi körülmények között nem tárgyalhat.

Az élesztő titkaiból

„Részeseüljön a Hangya is!”

Az élesztő nyomorúságát már esztendeje piszkálja a Hajdúföld. Az „élesztőkirály” viseli dolgaik még az oláh megszállás alatt is megpedzették, pedig akkor oláh védelem alatt szállították Nagyváradról az ott olcsón beszerzett élesztőt, melynek dekáját már 2 koronával, sőt drágábban is számították azokban a zsidó bodegákban, melyek az élesztőkirály (az öreg Krausz fia) után szerezték be és láncoskodtak vele. Végre a Hangya kapta meg az élesztő szétosztást és — csodák csodája! kezd enyhülni az élesztőmizéria. Persze, a dolog nem tetszett a Krausz és Rosenthal élesztő cégnek és felebbezett is a közlelmzési miniszterhez. Természetesen a debreceni polgármester nem hibba hajtogatta a lobogóját a zsidóság előtt, most is igazolta, hogy ez a cég már régóta foglalkozik élesztőkereskedéssel és elosztással. E nyomós érv alapján a nagyatádi „hogyhivják” vezetése alatt álló közlelmzési miniszterium úgy döntött, hogy a „legitim kereskedelem” mellett a „Hangya” is részeseüljön az élesztőmennyiségnek a közönség kezére juttatásában. Ez az „is” elárulja, hogy miként fest a nagyatádi-féle duplacégért (keresztény-keresztény) kiscgazdaprogramm, mikor a herdó tetejéről az életbe kerül.

Pasics lemondott

Belgrád, július 15. (Nemz. St. tel. jel.) Pacics lemondott a szerb béke delegáció elnökségéről, s így most már Trumbics képviseli Jugoszláviát. Pacics lemondásának az az oka, hogy helytelenítette azt a politikát, amely Fiume és Dalmácia kérdésében megegyezést keres Olaszországgal.

A főváros keresztény restaurálása

Július 28-án lesz az első közgyűlés

Budapest, július 15. (Nemz. St. tel. jel.) A keresztényen közszégi párt megalakulása után nagy lendülettel kezd a főváros ügyeinek rendezéséhez. Nagy személyi változások lesznek rövidesen a főváros tanácsában. A keresztényen közszégi párt mindazokat elfogja távolítani, akik a letűnt destruktív és szabadkőműves rendszer exponensei voltak. Előreláthatólag július 28-án lesz a megválasztott törvényhatóság alakuló közgyűlése, de ez csak formalitásokat fog elintézni. A bizottsági tagok között mozgalom

A kormányzó a hazatérő hadifogoly katonákhoz

Tudvalevő, hogy Szibériában sanylóddó hadifogoly katonáinkat a vörös agitátor-székhámokok mindenféle aljas eszközökkel arra akarják rávenni, hogy ne térjenek vissza Csonkamagyarországba, hanem álljanak be a vöröshadseregbe. Legutóbb már attól a hitványságtól sem riadtak vissza Lenin-Löwenstein ügynökei, hogy rémségeket meséljenek hazavágyó, sőt szenedett véreinknek itthoni fogadtatásáról, melyben bőven szerepel a börtön, a kínzókamra és az akasztófa. Magyarország nemes gondolkodású kormányzója ez okból a következő szöveget intézte hazatérő hadifogoly katonáinkhoz:

Hadifogságból hazatérő magyar katonák!

Évekig tartó hősi harcok folyamán a hadiszerencse forgandósága önhibatokon kívül keserves rabságba juttatott. S mialatt ti testbenléteket szenvedve, vágyón gondoltatok hazatértek Magyarországra minden idők legkeservebb kálváriáját járta meg.

Egy gazdag, boldog, ezeréves ország védelmére indultatok harcba. — Egy területében megcsontított, kifosztott, ezer sebtől vérző országba tértek vissza.

De ez a szegény ország oly tisztelettel vár titeket, amint csak édesanya tudja sokat szenvedett fiait hazavárni és el fog követni mindent, amit érteket meglehet.

Azonban tudnotok kell, hogy ő maga is beteg, kifosztott és nem adhat sok mindent, amit oly szívesen juttatna nektek kárpótlásul szenvedéteket.

Tudnotok kell azt is — és ez büszke reménnyel tölthet el mindnyájatokat — hogy itthon az ország minden rétege összefogva, teljes erővel dolgozik a haza újjáépítésén; hogy máris nagy lépésekkel haladt előre a nemzetmentés munkája, hogy Európa népének „becsüléséből” máris visszaszerztünk igen sokat, mit elvesztettünk az utolsó hónapok alatt.

Ma nehéz kötelességek korát éljük. Rátok az a kötelesség vár, hogy a fogság keserveit kipihelve, önfeláldozó kötelességfelfeléjlesztéssel és fegyelmzett munkával csatlakozzatok azokhoz, akik mai nehéz helyzetünkben szerencsétlen Magyarországot újjáépíteni akarják. Ezt pedig csak munkával, munkával és újra munkával érhetjük el, melyet mindenki hiven teljesít ott, hova sorsa, képessége és a viszonyok állítják.

Kelt Budapesten, 1920 július hó.

Nagybányai Horthy Miklós
Magyarország kormányzója

Az olasz-szerb konfliktus

Bécs, július 15. (Nemz. St. tel. jel.) A bécsi lapok laibachi tudósítást közölnek az olasz-jugoszláv konfliktusról. Laibachban tegnap délután több olasz ember az utcai csöcselékkel együtt megtámadta a délszlávok nemzeti házát, leöntötték petroleummal és felgyújtották. A három emeletes ház éjjel 11 óráig égett. Az olaszok lerombolták a Nemzeti bank, az Általános hitelbank s a trieszti délszláv konzulátus épületét s kifosztottak több üzletet is. A katonaság megjelenése után 11 órakor helyreállt a rend. Jugoszláviában az Olaszország elleni háború nagyon népszerű volna.

indult meg, hogy a főpolgármesteri széket olyan férfival töltsék be, aki méltóan képviseli a keresztényen Budapestet. A keresztényen közszégi párt alakuló gyűlése után a bizottsági tagok egy része értekezletet tartott. Ezek a főpolgármesteri székben Szmeicsányi Györgyöt, a képviselőház alelnökét szeretnék látni. Ugyanezek polgármesteri székbe Sipőcz Jenő dr kormánybiztost, alpolgármestereknek pedig Fokulsházy Lajost, Samassa Adolfot és Antóny Bélát szeretnék megnyerni.

HIREK

Prágában

magyar sajtótudósító-irodát állított fel a cseh kormány... Szegegyfelvidék! Eddig cseh kézből kapta a magyar események híreit s ha nem is voltak azok igazak, de legalább logika sem volt bennük semmi s ilyeneken úgy, — ahogy ki lehetett hámozni belőlük az igazságot. — Ezentúl azonban Göndör Krauszok, Gábor-Grünök és fajtestvéreik fogják tudósítani Csonkamagyarország eseményeiről a felvidéki lapokat s holt bizonyos, hogy olyan környofont hazugságokkal traktálják majd őket, hogy nem fogják sejtteni sem: mi is az igaz? ... Lát-szik, hogy a prágai kormány egy dobót ver a bécsivel, s nem venné a szívére, ha a „magyar emigráltakat” nem tudná kellőképpen foglalkoztatni és valami elfogadható címen bő fizetéssel ellátni... Hiába, a vér nem válik vízzé, — még Prágában sem!

— **Kinevezések a debreceni államrendőrségben.** A magyar királyi belügyminiszter a m. kir. államrendőrség létszámába Lovassy József rendőrfelügyelőt a VII. fizetési osztály 3. fokozatába sorozott rendőrfelügyelővé, Tonheiszler Elemér városi rendőrfőparancsnokot a VII. fizetési osztály 3. fokozatába sorozott rendőrfelügyelővé, Fáber Kálmán tb. városi főparancsnokot a IX. fizetési osztály 3. fokozatába sorozott rendőrfelügyelővé, Rugonfalvi Kiss Károly h. rendőrfogalmazót a X. fizetési osztály 3. fokozatába sorozott államrendőrségi felügyelővé nevezte ki.

— **Miért maradt meg a polgármester októberig?** Nagyon csalódnak azok, akik azt hiszik, hogy Balogh István bizottsági tag felszólalása készítette arra a nagylelkű elhatározásra Márk Endre polgármestert, hogy október végéig megmaradjon a polgármesteri székben. A világért sem. Balogh István maga sem sejtte, hogy az ő felszólalása micsoda érdekkörnek kedvezett és ő csak eszköz volt a nem sikerült marasztalási, komédia rendezői kezében. A nagy vakolókánalás vitézek sokkal vakitóbbságúbb komédiát szerettek volna rendezni a polgármesternek, de hát az előzetes leleplezés után lefújták. Hiába, a szabadkőműves tempó mindig a meglepetéssel való szédítés. Ha azonban ez nem sikerül, elpárolognak. Így történt most is és így tolódot elő a jóhiszemű egyszerű polgár: Balogh István a marasztalással, ami — sikerült is. Hogy miért kell még 4 hónapig a polgármesteri székben maradni Márk Endrének, az nem a város, hanem a volt páholy-testvérek érdeke, akik nem akarták, hogy Csóka Samu főjegyző, a polgármesternek törvényeszerinti helyettese üljön a polgármesteri székbe, mert hátha elkezd tisztogatni és akkor kellemetlen dolgokat művelhetne 4 hónap alatt. Már is kellemetlen dolgokat műveit, amiről Bíró Jenő szkv. testvér, a népjóléti hivatal igazgatójának azon beadványa tanuskodik, melyben **érdekltségi kifogást** emelt a nem szkv. Csóka Samu főjegyző ellen. Persze, hogy persze! Bíró szkv. testvérnek kellemetlen a partatlan és már az elevenére tapintó vizsgálat. — Persze, neki sokkal jobb lenne, ha valamelyik páholytestvér folytatná le ellene a vizsgálatot, mint pl. dr. Tóth Emil, aki o'y klasszikus szkv. egyszerűséggel intézte el pl. a Riskó-féle följelentést is! Mert sok a szkv. érdek is, amit nem lehet ám Csóka Samura, bizni mert ő nem páholytestvér, sőt a zsidóság előtt sohasem hajto-gatta az elismerés zászlóját negyedszázados, mocsoktalan köztisztviselői pályafutása alatt, mint Márk Endre polgármester. Ugyebár, a jóhiszemű Balogh István nem is sejtette, hogy ő Csóka Samu főjegyző, a köztérdek és a keresztényen kurzus ellen, valamint a szabadkőműves társaság érdekében emelt szót nagytudatlanul. No de most jön a kánikula: nagyon meleg lesz a polgármesteri szék...

— **Bolevista levegő Ausztriában.** Bécsből jelentik, hogy a mezőgazdasági munkások szövetsége ultimátumot adott a munkaadónak. Ma anélkül, hogy a követeléseket legalább a maguk részéről teljesítették volna, a szövetség utasította a bizalmi férfait, hogy a termést foglalják le. A bizalmi férfiak felügyelete mellett hordták be a termést a magtárba s az ő hozzájárulásuk nélkül nem szabad semmit sem elszállítani.

— **Az „idegenek” elhelyezkedése.** A kellemetlen idegenek beözönlése ellen állást foglalt már a városi tanács is, azonban nagyon kevés az eredménye. Meg se kottyán az a pár galíciai család, akiket Debrecenből kiutasítottak. A rendőrség az igazi nagy razziat még meg sem kezdte. Sok száz lakás szabadulna föl, ha alaposan megvizsgálnák, ki miből él és mióta lakik Debrecenben? Van-e szükség itt rá? Ki vándorolt ide a háboru óta, dolgozik-e és mit?

— **Oláh emlék a város szélén.** (Levél a Szerkesztőhöz.) Nem páholytitok az a rothadó trágyadomb, szemét és fertőző bűz, amely a kisállomás előtti vásártéren a kitakarodott oláh hordák emlékét őrzi mai napig. Van a városnak köztisztviselési vállalata, de — úgy látjuk — nem mer hozzányulni ehhez a kegyeleles oláh emlékhöz sem ltt, sem a közeli huzárlaktanya udvarán. Mintha Dumitrescu és Mosoiu tábornok szent és sérthetetlen személye forogna szőben, olyan kiméletesen kerülgetik a város közegei azt a 150—160 szekérnyi istállótrágyát. Természetes! „Aki nek kell, majd elviszi a maga szekérén.” Aki nek padig nem tetszik, forduljon Kövendy Domokos páholy-mesterhez (Kossuth-u. 9. sz.). Őkegyelme a V. Kt. V. vezérigazgatója, ki a hozzáérkezett kérvényeket soronkívül megfontolás tárgyává teszi s ha Dumitrescu barátai nem ellenzik, el is intézi azokat sürgetés nélkül még ebben az esztendőben karácsony előtt. P. E.

— **A kenyérsütési díj megállapítása.** Az érvizsgáló bizottság Debrecen város területére a házikenyér sütési díját a további intézkedésig kgr-ként 80 fillérben állapítja meg. A pékipárosok kötelezettek ezen árszabály kifüggesztésére. Aki az árszabály kifüggesztését elmulasztja, kihágást követ el és 15 napi elzárással, valamint 1000 korona pénzbüntetéssel büntetik. Aki ezen árszabályban megállapított díjnál nagyobb összeget követel, kíván, elfogad, vagy ad, az kihágást követ el és két h. vi elzárással, valamint 2000 korona pénzbüntetéssel büntetik. Ezen árszabály 1920. évi július 16 án lép életbe.

— **A népbiztosok bünpöre.** Budapestről jelentik, hogy a népbiztosok bünpörének tárgyalása csütörtökön szünetelt. Pénteken folytatják Agoston Péter népbiztos, volt jogakadémiai tanár kihallgatását. A kir. ügyészség tanuként heidézte Berinkei Dénes, Vass János, Buzs Barna és Balog Ernő volt Károlyi-minisztereket is. Ezeknek a kihallgatása ugyan-csak sok ideig fog tartani, mert például Berinkei volt miniszterelnök vallomása 170 oldal terjedelmű.

— **Kedvezmény a vidéki beszerzési csoportoknak.** A minisztertanács a vidéki közszolgálati alkalmazottak kedvezményes ellátása érdekében megengedte, hogy a beszerzési csoportok a megállapított térítésben abban az esetben is részesülhessenek, ha a felsorolt élelmicikkeket a fejadagnak megfelelő mennyiségben tényleg nem tudnák kiosztani. A térítési összegeket a beszerzési csoportok megfelelő nyugtázás ellenében a tagoknak készpénzben kifizethetik.

— **Pályázat a Ferencz József nevelőintézetbe.** A hivatalos lap ma száma közli, hogy a budapesti Ferencz József nevelőintézetbe az 1920—21. tanévre több üresedésbe jövő fizetési helyre pályázat nyitattik. Pályázhatnak mindazok valláskülönbőség nélkül, akik a gimnázium I—VII. osztályának valamelyikébe beépni óhajtanak. A pályázati kérvények folyó év július hó 30-ig nyújtandók be a vallás- és közoktatásiügyi miniszternek címezve az intézet kormányzójánál. A teljes ellátási díj évi 10.000 korona, mely két részletben előre fizetendő. — Gimnáziumi tandíj fejében évi 160 K, felvételi díj fejében 26 K fizetendő. Az egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványhoz születési bizonyítvány, iskolai bizonyítvány, egészségi és himlőoltási bizonyítvány melléklendő.

— **A nagyerdei játéktanfolyam** növendékei szombaton 5 órai kezdettel majális (ténccal) rendeznek a nagyerdei fűrdő halljában. Vendégeket szívesen látnak.

KIS HIREK

A csehek tulbecsülik saját jelentőségüket, mondja a cseh Tribundában egy angol-francia körutról visszatért cseh közgazdász. Angliában azzal sincsenek tisztában: Európa melyik részén van Cseh-Szlovákia? ... Lassankénti majd csak lelapul a felpuffadt cseh béka...

A cukortermelés az idén jóval nagyobb lesz, mint az elmúlt évben volt, mert amig tavaly csak 750 vagon cukorrépa várt feldolgozásra, addig az idén közel 4000 vagonra becsülik a termést... Igazán ránk fér, hogy éde-sebb legyen az életünk.

Spalatóban lobogódisszal akarták ünne-pelni a hódió olaszok királyuk születésnapját. A jugoszláv lakosság azonban megrontotta az ünnepet, mely halálos összeütközéssel végző-dött... Mikor lesz már általános igazság az, hogy nem sakkfigurák a nemzetek?

Romanelli ezredesnek, a budapesti olasz misszió volt vezetőjének gyönyörű művészi emléklapot nyújtottak át abból az alkalomból, hogy éppen egy esztendővel ezelőtt akadályozta meg, hogy az ellenforradalom négy hős tisztjét a zsidó-pribékek az Oktogon-téren felakasszák... Örök bálára kötelezte a magyarságot Romanelli ezredes.

Kiméjük a vasuti kocsiakat, kéri a Máv. igazgatósága az utazó közönséget, bizonyára szomorú tapasztalatok alapján... Bizony kiméjük, mert a télen aligha meg nem fagyunk utazásközben, ha még mindig folytatjuk a vörös-rombolást!

Kolozsvár mind a három gimnáziumában magyar ruhában érettségiztek a fiúk, **Sepsiszentgyörgyön** pedig a magyar Hymnuszt énekeltek a templomban az unitárius székelyek... Büszke örömmel halljuk megingathatatlan hű-ségeket, drága mártírjaink!

Az erdélyi lakodalom című karképet, melyet Debrecenben a fáradhatatlan Fráter Erzsébet mutatott be, a főváros is műsorára vette... Főleg a zsidólepte fővárosnak van szükség-e a zsidómentes magyarság erkölcsi nemes-ségének szemléletére... A karképet ott is **Bihari** mester rendezti.

Az első kézfogas megtörtént Spaaban a németek és franciák között... A versaillesi béke után pedig alig hiszünk az őszinte közeledésben.

Az oláh parlament két bánati sváb képviselő mandátumát megsemmisítette, mert **magyarbarátsággal** vádolták őket... Így fest az oláh nemzetiségi-türelem Ferdinánd-kiadásban!

— **Pályázat tisztképző iskolába.** A magyar kir. Honvédelmi miniszter ur a magyar kir. kat. reáliskolában és a Ludovika akadé-miában az 1920—1921. tanév kezdetén betöl-tendő teljesen díjmentes államköltséges és fi-zetéses helyekre pályázatot hirdet. Az erre vonatkozó közelebbi részleteket az érdeklődők minden katonai parancsnokságtól meg tudhat-ják. A felvétel elnyerésére vonatkozó kérvé-nyeknek legkésőbb folyó hó 31-ig a debre-ceni katonai körletparancsnoksághoz beérkez-niök kell.

— **Rendőri hírek. Razzia.** Tegnap éjjel a város területén és a külsőségeken nagy razziat tartott a rendőrség. A razzia során előállított a rendőrség nagyon sok szélhámost, veszedel-mes munkanélkülit. Meglepően sok az előállítottak közt a beteg, kiket a kórházba utalt a rendőrség. **Betörés.** Tegnap délelőtt Rozsinszky Gyula ezredes Piac-utcai lakásába egy ismeretlen egyén behatolt és onnan egy csomó fe-hérneműt, mintegy 30 ezer korona értékben el-lopott. A rendőrség letartóztatott egy üveges segédet, ki tegnap Rozsinszky ezredesnél üve-ges munkát végzett, minthogy a gyanu kizáró-lag ő felé irányul.

— **A Pesti Hirlap** térkép albuma 10 ko-rona. Kapható Antalfynál. Szent Anna-u. 13. Telefon 612.

— **Nyolc koronáért ujjalakítom nyak-kendőit. Rákóczi 23.**

Pezsögös üveget vesz a Török pezsöggyár.

— **Irodai cikkekből** legjobb bevásárlási forrás Antalfy József könyvkereskedése Szent-Anna-u. és Varga u. sarok. Telefon 612.

— A Baross-szövetség szombaton este társas összejövetelt tart a Bika-szálló éttermében. Az elnökség kéri a tagokat, hogy a megbeszélendő kérdések fontosságára való tekintettel minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— A német-francia barátság. A spaai tanácskozással sikerének öröme a berlini francia követség nagy ünnepélyt rendezett, amelyen megjelentek a többi Berlinben időző idegen követségek képviselői is. Az ünnepély befejeztével ismeretlen létesítések felmásztak a francia nagykövetség épületének tetefejére s levették onnan a francia lobogót, melyet magukkal is vittek. Emiatt a nagykövetség tiltakozást jelentett be a német kormány felé. A berlini rendőrség széleskörű nyomozást indított és sikerült megtalálnia a francia trikólist, melyet visszaadtak a francia követségnek.

— A cseh zsebrákok kegyeletértése. Pozsonyból jelentik, hogy a tragikus és titokzatos körülmények között fiatalon elhunyt Rudolf trónörökös emlékét, aki a magyarok iránt élénk rokonszenvet mutatott, a magyar nemzet kegyelettel megőrzi. Ennek dacára az ősi koronázó városban, Pozsonyban egy mozi filmet mutatnak be a csehek, amely Rudolf trónörökösnek ama titokzatos éjszakáját mutatja be hiteles adatok nyomán. A filmet Ferenc József király és a császári udvar sok ismert alakja szerepel. A filmet a magyar közönség általános felzudulása mellett játszatják a kegyelet-sértő barbár cseh zsebrákok.

Felhívás

A m. kir. honvédelmi miniszter ur a m. kir. katonai nevelő és képző intézetekben való felvételre az 1920/1921. iskolai évre pályázatot hirdet.

Pályázati feltételek a hajdúvármegyei katonai parancsnokságnál (Debrecen, Vármegyháza II. emelet) naponta délelőtt 9—10 óráig megtekinthetők.

Kérvényeknek folyó hó 30-ig már a katonai körletparancsnokságnál kell lenni.

Hajdúvármegyei m. kir. katonai parancsnokság.

A szovjet-vállások érvénytelenek

Budapest, július 15. (Nemz. St. tel. jel.) A belügyminiszter ma kiadott rendeletével úgy intézkedett, hogy a proletárdiktatúra alatt hozott házasságbontó határozatok érvénytelenek. (Van nagy megrökönyödés a Lipótvárosban!)

A spaai értekezlet

Bécs, július 15. (Nemz. St. tel. jel.) Spaából éjjel 11 órakor jelentik, hogy a szövetséges hatalmak képviselői ma délután féltekör ülést tartottak, amikor Foch marsall jelentést tett a katonai helyzetről. A jelentés meghallgatása után 6 órakor a tanácskozást félbeszakították. A német delegátusokkal nem tárgyaltak és úgy látszik, hogy a konferenciát rövid időn belül berekesztik és a szövetségesek megszállják a Ruhr-vidéket. Az angol és orosz tábornokok ma este érkeztek ide.

Spaa, július 15. (Nemz. St. tel. jel.) A német delegátusok elfogadják némi fenntartással a szövetségeseknek a szénzállítására vonatkozó követeléseit. A spaai válság ezzel elintéződött.

Izgalom Belgrádban

Belgrád, július 15. (Nemz. St. tel. jel.) A tegnapi események híre egész Jugoszláviában futó tüzként terjedt el. A lakosság igen izgatott, Belgrádban tüntetések voltak s Szarajevóból is tüntetések híre érkezett.

Színház

Színházi és mozgószínházi irodák jelentése.

* Farsangtündére, operett Tisza Karola felléptével ma kerül színre. A kitűnő ujdonságban a népszerű primadonna ezúttal először játszik.

* Gretchen, kacagató pirosszinlajos bohózat szombaton kerül először színre.

* Jettatore szicíliai tragédia 6 felvonásban, Ósrégi szicíliai babona emberekről mesél, akik gonosz tekintettel vannak sujtva és szerencsétlenséget hoznak arra, akivel közeli érintkezésbe vannak. Ez a babona a tragédia alapszemléje a „Jettatore” az, aki minden szerencséséért sárga vészthozó tekintetével előidézi. Bemutatója az Bika mezei.

* Ravengár IV. B. fejező rész. A rejtelmek megoldása. Kalandortörténet 6 felvonásban az Apollóban.

* Fenevadak. Olasz attrakció, nagy orosz-lánjelenetekkel. Egy amerikai viharos nász története. A főszerepben Gina Montes az Urániában.

Törvénykezés

§ Egy hónap lopásért. Való Béla püspökladányi fiatal ember állott ma a törvényszék Uffalussy József dr. elnöklete alatt álló tanácsa előtt. Való 1918. decemberben a forradalmi idő alatt a püspökladányi állomásról egy háziasszony borotvakészüléki termoszt, s különféle holmit vitt el, amelyek pedig Walk Béla tulajdonát képezték. A törvényszék Eöry ügyész vádbeszéde után Valót 1 hónapi fogságra ítélte.

SPORT

Kisvárdai SE—DVSC. Szombaton délután találkozik a nyíregyházi alosztály győztese a Kisvárdai SE a debreceni alosztály győztesével, a Vasutas Sport Clubbal. A vasutas csapat pár goalarányu győzelmét várjuk.

Martin József, Martin István a DKASE-től a DMTK-ba léptek s így most már három Martin is fog játszani a zöld-fehérek csapatában.

Az Ébredő Magyarok Egyesületének sport-ünnepélye. Az ÉME debreceni csoportja f. hó 24-én d. u. 4 órakor a DTE nagyterei sporttelepén nagyszabásu sportünnepélyt rendez. A sportünnepély a legváltozatosabb számokból van összeállítva, programjában atletikai, futballi és birkozó verseny szerepel. Az atletikai versenyen a közönség által legjobban kedvelt futó számok 100, 400, 1500 méteres síkfutás, 4x100 méteres stafétafutás és 110 méteres gátfutás dominálnak, azonkívül lesz magas távol és rudugrás és gerelyvetés, melyre a helybeli egyesületek legkitűnőbb keresztény atlétáinak részvételét sikerült biztosítani. Ezt követően futball mérkőzés lesz, melyen városunk bajnok csapatának a DVSC-nak a helybeli egyesületekből ez alkalomra néhány elsőrangú játékoskal megerősödött kombinált csapata fog barátságos mérkőzést tartani a házigazda folyton erősödő csapatával. Az ünnepélyt városunknak kizárólag legjobb versenyzői részvételével tartandó birkozó verseny zárja be. Az ünnepély alatt a házigazda kiváló zenekara fogja a közönséget szórakoztatni. A jegyek árusítását a rendező bizottság már megkezdte. Jegyek előre várhatóak a Fehér Ujság kiadóhivatalában (Varga-utca 1) és a verseny terfala alatt a pénztárnál. Pályoly 50 K. Korzósülés 10 K. Tribünülés 6 K. Ülőhely 4 K. Állóhely 2 K.

KÖZGAZDASÁG

A cséplőréz megállapítása. A kormány a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján elrendelte, hogy a bércséplesi járó jutalék (cséplőréz) megállapítása a felek között szabadd egyezkedés tárgya. Felhatalmazta azonban a törvényhatóság első főtisztviselőjét, hogy amennyiben szükséges, a bércséplesi járó jutalékot a folyó cséplési időnyre a törvényhatóság egész területére, vagy annak egy részére a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség, valamint három munkaadó (cséplő) és három munkavállaló (bércsépítő) tulajdonos) meghallgatása után megállapítsa, amely esetben a bércsépítő tulajdonosa a megállapított jutaléknál többet nem követelhet. Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe. Ha valamely törvényhatóság a jutalékot egységesen megállapította, ez a földmivelügyi miniszternek be kell jelenteni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Gere Géza kántortanító (Tetetlen). Sajnáljuk, de a kérdéses hír valóságát a debreceni kir. ügyészség végzése igazolja.

Dobó Sándor (Hajdúbozsórmény). Annymira helyi érdekű részleteket tartalmaz, annyira elfoglalt sőt oly durva sértéseket is tartalmaz, hogy Reitz és Rostkowitz színvonalas politikai vitájának epilógusa nem lehet.

Ipartestületi közlemények.

Felhívtnak az alanti mesterek, hogy a jelzett időben az ipartestület helyiségében — előljárási rendes és póttagok jelölése tárgyában — megtartandó szakosztályi ülésen megjelenni sziveskedjenek.

Timárok július hó 16-án (pénteken) d. u. 3 órakor.

Könyvkötő, keztűs, késes, csutorás, esztergályos és kefések pénteken dé. után fél 4 órakor.

Mészárosok pénteken d. u. 4 órakor.

Órás, ékszerész, ötvös, látszerészek pénteken d. u. 5 órakor.

Cím és szobafestők pénteken d. u. 6 órakor.

APOLLO	URANIA
Péntek—Vasárnap 3 nap	Péntek—Vasárnap 3 nap. Olasz attrakció
Ravengár IV.	Fenevadak
Befejező rész: Rejtelmek megoldása.	Egy amerikai viharos nász története 4 felvonásban.
Kalandor történet 6 felvonásban.	A főszerepben Gina Montes.
Előadások 5, 7 és 9-kor.	Előadások 7 és 9-kor

ARANY BIKA MOZI

Péntek	Szombat	Vasárnap
Jettatore		
Szicíliai tragédia 4 felvonásban.		
Főszereplő: Bruno Decarli.		
Előadások 7 és 9-kor.		

CABIRIA II.

Magnus a néger óriással a főszerepben bemutatásra kerül a „METEOR” MOZGÓBAN
Július hó 18-án. Vasárnap jegyelővétele :: délelőtt 10 óratól ::

APRÓ HIRDETÉSEK.

Bélyeggyűjűrés és véső-intézet
PAULÓ I.
Bathányi-ú. 22.
Telefon: 1365.

Társat keresek
egy üzemben levő jó fejlődő gyárvalalathoz 100.000 koronával. Cím a kiadóhivatalban.

Koros Sándor
Történelmi szobákban Piac-ú. 69.
Baját készített elégáns férfi öltönyök kaphatók.

Eladó
Csapó-kert Kurucz-utca 110. szám alatt levő, mint egy 5—6000 cement fél darab téglá. Megtekintés után értekezhetni Debreceni Gazdák Bankja, — Kossuth-ú. 17.

Makulatura
különként kapható lapunk kiadóhivatalában.

FORGÁCS I.
Művészi, Bádócs-utca.

Földhaszonbérleti hirdetmény

A nagyváradi lat. szert. káptalan tulajdonát képező Csökmő község (Bihar vármegye, Berettyóújfalú járás) határában fekvő kb. 1778 kat. hold kiterjedésű „Kórossziget” elnevezésű mezőgazdasági birtoka 1920. október 1-től kezdődő 12 évre haszonbérbe adatik.

A legalább 20 százalék bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok a nagyváradi lat. szert. káptalani uradalom főtisztviselőjéhez (Darussziget, u. p. Kóipusztá, Biharmegye) 1920. augusztus 15-ig beadandók.

A részletes haszonbérleti feltételek ugyanott beszerezhetők.

Darussziget, 1920 július 10.

Ringelhann Lajos
uradalmi főtiszt.

Kiadja:

NAGYAR NEMZETIKÖNYV- ÉS LAPKIADÓVÁLL. R.-T.